

Udbuds- og indkøbspolitik

2021 - 2026

Indledning

Næstved Kommune vil med denne Udbuds- og indkøbspolitik sætte retningen for kommunens indkøb af varer og tjenesteydelser.

Næstved Kommune har en årlig indkøbsvolumen på mere end 1 mia. kr. og med denne volumen skal der sikres mere økonomisk fordelagtige indkøbsaftaler for de rette produkter.

De rigtige aftaler kan sørge for, at både borgere og ansatte får de rigtige varer og tjenesteydelser til den rigtige pris. På den måde kan kommunens politikker og strategier også understøttes.

Med gode og holdbare indkøbsaftaler kan der frigives ressourcer, som kan anvendes til kerneopgaverne og på den måde være med til at skabe værdi for både borgere og ansatte i Næstved Kommune.

Udbuds- og indkøbspolitikken tager udgangspunkt i KLS fælleskommunale indkøbsstrategi 2020-2024. KLS indkøbsstrategi indeholder 20 konkrete målsætninger, som udgør kommunernes fælles pejlemærker i forhold til de næste skridt i udviklingen af indkøbsområdet. De fælleskommunale temaer er indarbejdet i Næstved Kommunes Udbuds- og indkøbspolitik.

Ligeledes læner politikken sig op ad Regeringens strategi for "Grønne offentlige indkøb" fra oktober 2020. Strategien indeholder en række konkrete initiativer, der adresserer statslige indkøb, men også en række konkrete initiativer, der gælder den samlede offentlige sektor. Det gælder f.eks. emissionsfri køretøjsflåde fra 2030, alle offentlige indkøb skal være miljømærkede i 2030, digitalisering af offentlige indkøb, grønne tekstiler samt en række initiativer, der styrker fællesoffentlige samarbejder og kompetencer på udbuds- og indkøbsområdet.

Næstved Kommunes arbejde med udbud og indkøb følger de to strategier og deres løbende udmøntninger og de krav, dette evt. løbende vil stille til kommunens arbejde og til markedet.

Politikkens første del omhandler pejlemærker og krav til markedet og leverandører, mens anden del omhandler Næstved Kommunes ageren som professionel indkøber.

Udbuds- og indkøbspolitikken skal sikre:

- Fastlæggelse af principperne for udbudsforretninger i Næstved Kommune
- Næstved Kommunes overholdelse af gældende lovgivning på indkøbsområdet
- Bæredygtighed og kvalitet i indkøbene
- En optimering af indkøbsprocessen
- Lavest mulige transaktionsomkostninger
- Anvendelse af indgåede aftaler og kontrakter
- Udnyttelse af de tilgængelige økonomiske ressourcer

Bilag i Kasse og Regnskabsregulativet beskriver de praktiske procedurer i relation til udbuds- og indkøbspolitikken.

Indholdsfortegnelse

1 Bæredygtige indkøb	3
2 Samarbejdet med erhvervslivet	6
3 Sociale klausuler.....	7
4 Ansvarlige og professionelle indkøb	10
5.1 E-handel	12
5.2 Udbudsplanen.....	12
5.3 Kontrakter	13

1 Bæredygtige indkøb

Udbud og indkøb er et vigtigt redskab i processen med grøn omstilling og bæredygtighed for Regeringen, KL og Næstved Kommune. **Der skal fortløbende sættes fokus på at sikre en markant reduktion af indkøbenes klimaaftryk i 2030.**

Næstved Kommune deltager i DK2020 – Klimaplaner for hele Danmark. I forbindelse med udarbejdelsen af kommunens DK2020 plan vil der bl.a. være fokus på, hvordan kommunens klimaaftryk kan nedsættes gennem fokus på grønne udbud og indkøb.

Anvendelsen af miljømærker, certificeringer og standarder, som Svanemærket og EU-blomsten skal styrkes i kommunens indkøb, så mængden af miljømærkede produkter vil blive øget i de kommende år. Mærkningsordningerne hjælper til at sikre, at endnu flere indkøb er bæredygtige.

Produkter, der har opnået et anerkendt miljømærke og/eller energimærkning skal prioriteres og anvendes som krav i tilbudsevalueringerne og vægtes i forbindelse med kommunens valg af leverandører. I 2030 skal alle Næstved Kommunes indkøb være miljømærkede.

Næstved Kommune ønsker at **begrænse brugen af klimabelastende fødevarer**, både ved indkøb af økologiske fødevarer og ved begrænsning af madspild, svarende til Det Økologiske Spisemærkes sølvmærkes krav om mindst 60% økologi.

Næstved Kommune foretager allerede i dag mange bæredygtige indkøb, men ønsker at øge andelen heraf.

Næstved Kommune ønsker at stille krav til leverandørerne om bæredygtig produktion, håndtering og distribution og vil have fokus på kravet om, at transporten af varer til kommunen foregår på den mest bæredygtige måde, så CO₂-udledningen nedbringes. Dette gøres blandt andet ved at stille krav til de transportmidler, der anvendes samt til leveringsfrekvensen.

Transport vil også være et forhold, der inddrages af hensyn til lokale køb, når lovgivningen giver mulighed for det, - det vil sige primært for køb, der ikke skal i EU-udbud.

Ligeledes stilles der krav om bæredygtig emballage.

I Næstved Kommunes egne virksomheder gøres der også en stor indsats: for eksempel skiftes der på transportområdet ud i vognparken i plejesektoren, så den løbende omstilles til el-biler. I 2030 skal køretøjsflåden i Næstved Kommune være emissionsfri.

Næstved Kommune vil i kontraktstyringen af indgåede kontrakter følge op på overholdelse af de miljømæssige krav, der er stillet til virksomheder i kontraktperioden.

Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt at anvende totalomkostningsberegninger (TCO), vil Næstved Kommune tilstræbe at gøre dette, for på denne måde at flytte fokus fra indkøbspris til omkostninger i hele produktets livsforløb.

Der findes godkendte beregningsmodeller til at foretage TCO-beregninger indenfor følgende områder:

Computere	Belysning
Skærme	Skylletoiletter
Multifunktionsmaskiner	Køle- og fryseskabe
Mindre- og større netværksudstyr	Blæstkølere og -frysere
Servere	Motorkøjetøjer
Storage udstyr	Kondensatorenheder
UPS	Opvaske- og vaskemaskiner
Projektorer	Ovne
Selvbetjeningsmaskiner	

Næstved Kommune vil anvende TCO-beregninger på yderligere områder i takt med at der udkommer anerkendte beregningsmodeller.

Næstved Kommune forpligter sig til at kompetenceudvikle organisationens indkøbere indenfor grønne indkøb og følger arbejdet såvel i Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI) samt i Forum for Bæredygtige Indkøb tæt.

Ligeledes vil Næstved Kommune tilslutte sig det kommende Charter for godt og grønt indkøb, som udarbejdes af staten i købet af 2021.

Bæredygtighed tænkes også ind i byggeriet, når Næstved Kommune bygger nye bygninger samt udbyder og udfører vedligeholdelse af de eksisterende kommunale ejendomme. Der er blandt andet stor fokus på valg af bæredygtige materialer, genbrug, indeklima samt energien i bygningsdriften.

2 Samarbejdet med erhvervslivet

Næstved Kommune vil styrke samarbejdet med erhvervslivet på indkøbsområdet. Igennem samarbejde med det private erhvervsliv og interesseorganisationer skabes potentiale for udvikling af bæredygtighed og samfundsansvar. For at opnå viden om markedet og de løsninger, der kan sikre størst mulig værdi for borgerne, inviteres til dialog med markedet og andre relevante aktører forud for hvert udbud. I dialogen kan der opnås viden om bæredygtige løsninger, hvordan de offentlige opgaver kan udvikles, og hvordan der kan skabes en effektiv konkurrence. Den forudgående dialog skal sikre de bedste udbud og aftaler, og reducere kommunens og erhvervslivets transaktionsomkostninger ved udbud.

Næstved Kommune samarbejder med mange interesseorganisationer, Dansk Industri/Dansk Byggeri, Dansk Erhverv og de faglige organisationer, som giver kommunen værdifuld sparring i forhold til samarbejdet med det private erhvervsliv.

Næstved Kommune ønsker at forberede markedet bedst muligt og inviterer sammen med Næstved Erhverv en gang om året alle potentielle leverandører i bygge- og anlægssektoren til et møde, hvor de kommende års planer for bygge og anlæg fremlægges og diskuteres.

Næstved Kommune ønsker at prioritere det lokale erhvervsliv i indkøbssammenhænge og vil i udbuds- og indkøbspolitikken tilgodese små og mellemstore virksomheder, hvor udbudsreglerne tillader det. Derfor ses altid på mulighederne for at udbyde kommende aftaler mest hensigtsmæssigt, f.eks ved opdeling af udbud.

Udbudsloven giver en række muligheder for agile udbudsprocesser, der kan være med til at frembringe netop de varer og tjenesteydelser, der møder behovet bedst og som muliggør, at både store og små leverandører kan blive kommunens leverandører. Næstved Kommune ønsker at styrke anvendelse af fleksible udbudsformer ved blandt andet at forsøge at inddrage forhandling og innovationspartnerskaber på udvalgte relevante områder til at sikre, at indkøbene følger den nyeste udvikling og møder borgernes behov.

3 Sociale klausuler

Næstved Kommune ønsker at fremme social ansvarlighed. Derfor skal leverandører og samarbejdspartnere tage medansvar for sociale bæredygtige vilkår i både produktionsprocessen og i lokalsamfundet. Det betyder, at der stilles krav om, at alle de virksomheder, der ønsker at være leverandør hos kommunen, skal tage hensyn til menneskerettigheder, sociale vilkår og medarbejdernes arbejdsforhold.

I Næstved Kommune stilles der krav om, at alle leverandører og eventuelle underleverandører sikrer, at deres produktion af varer og tjenesteydelser ikke involverer tvangsarbejde eller børnearbejde, og at der i øvrigt ikke sker forskelsbehandling som følge af køn, race, religion, seksuel orientering, politisk anskuelse, handicap, alder eller etniske tilhørsforhold. Der stilles krav om, at leverandøren respekterer grundlæggende menneskerettigheder, **at de efterlever internationale konventioner, herunder ILO-Konventioner, FN's menneskerettighedserklæring og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention**, der bl.a. sikrer udsatte gruppers rettigheder (social dumping). Næstved Kommune accepterer hverken unfair konkurrence eller social dumping. Derfor indeholder alle kontrakter klausuler, der sikrer mod social dumping.

Næstved Kommune ønsker ikke at handle med virksomheder, der skatteunddrager og har derfor tilsluttet sig Oxfam Ibis' Charter for skattelyfri kommuner.

Næstved Kommune ønsker, at leverandører til kommunen bestræber sig på at integrere udsatte grupper, for eksempel længerevarende ledige, flygtninge og personer med nedsat arbejdsevne. Derfor gås der i dialog med markedet inden et udbud for at sikre, at potentielle leverandører kan løse opgaven med social ansvarlighed og indgå i samarbejde med Næstved Kommunes jobcenter om indslusning af ledige og sygemeldte borgere på arbejdsmarkedet (det rummelige arbejdsmarked).

I forlængelse af kommunens uddannelsesstrategi, "Vækst og uddannelse", vil den indledende dialog med markedet i forbindelse med udbud også omhandle virksomhedernes involvering i og mulige krav om at sikre praktikforløb, studie- og specialeopgaver samt samarbejde med lokale forsknings- og vidensinstitutioner om innovationsprojekter inden for produkt- og teknologiudvikling.

Derfor anvendes **uddannelsesklausuler**, når det er muligt, med krav om, at leverandører i videst mulige omfang tager elever, lærlinge eller praktikanter involveret i opgaveløsningen for Næstved Kommune (uddannelse og praktik).

Hvis en klausul skal virke, skal den håndhæves. Leverandøren har ansvar for at leve op til deres forpligtelser jf. en indgået kontrakt. Næstved Kommune følger op på klausulerne med udgangspunkt i konkrete stikprøvekontroller, som forelægges Økonomiudvalget i maj måned hvert år.

Sociale klausuler deles op i følgende indsatsområder:

- Social dumping – generel anvendelse
- Det rummelige arbejdsmarked – primær anvendelse indenfor bygge- og anlægsudbud samt tjenesteydelser
- Uddannelses- og praktikklausuler – primær anvendelse indenfor bygge- og anlægsudbud, samt tjenesteydelser

For at sikre indsatsen i anvendelsen, skal der ved udbud og konkurrenceudsættelse følges nedenstående proces:

Udbudssum	Social dumping	Uddannelse og praktik	Det rummelige arbejdsmarked	Kontraktens løbetid
<500.000 kr	x			<12 mdr
500.001 - 1.596.391 kr	x	(x)		<12 mdr
1.596.392 - 5.000.000 kr	x	x	(x)	>24 mdr
5.000.001 - 25.000.000 kr	x	x	x	>24 mdr
>25.000.001 kr	x	x	x	>24 mdr

x = Skal anvendes, (x) = Relevans og anvendelse skal vurderes

Hvis udbudssummen er mindre en 500.000 kr. i kontraktperioden, er der kun krav om at indføre klausul(er), der vedrører social dumping i kontrakten.

Hvis udbudssummen er mellem 1.596.392 - 5.000.000 kr. i kontraktperioden på op til 2 år, er der krav om at indføre klausuler, der vedrører social dumping, samt vurdere om det er relevant at anvende uddannelses- og praktikklusuler, og/eller stille krav om ansættelse af medarbejdere fra særlige grupper (klausuler omhandlende det rummelige arbejdsmarked). Hvis de to sidstnævnte ikke vurderes anvendt, skal dette begrundes i udbudsmaterialet.

Ved hvert udbud tager Team Udbud og Indkøb stilling til relevansen af ovenstående klausuler og disse skrives ind i udbudskriterier og kontrakterne.

4 Ansvarlige & professionelle indkøb

Næstved Kommune samarbejder med andre offentlige indkøbere og Statens og Kommunernes Indkøbsservice (SKI). Ved at benytte SKIs aftaler opnår Næstved Kommune andel i den stordrift, der måtte være ved landsdækkende aftaler, som er udbudt af SKI. SKI har meget stort fokus på bæredygtighed og grøn omstilling og Næstved Kommune indgår i arbejdsgrupper i SKI, så relevante udbud kan tilpasses kommunen mest muligt.

Næstved Kommune indgår desuden i Fællesudbud Sjælland (FUS), der samarbejder om blandt andet udbud, men også e-handel, kontraktstyring mv.

Næstved Kommune er en del af Sydsjællands Udbuds- og Indkøbssamarbejde (SUI) sammen med Faxe Kommune. SUI blev etableret i 2017, som et udbuds- og indkøbsfællesskab med administrativ base i Næstved Kommune. Dette giver både et fagligt attraktivt miljø med mere vidensdeling og specialisering på de enkelte udbuds- og indkøbsområder, og dermed en bedre anvendelse af medarbejderressourcer.

I Næstved Kommune trækkes de reelle indkøbsgevinster, som opnås ved konkurrenceudsættelse fra de pågældende områder og tilføres den centrale pulje med indkøbsbesparelser.

75 procent af gevinsten tilgår de centralt budgetterede indkøbsgevinster.
25 procent af gevinsten beholdes på de berørte centre og virksomheders budgetter.

Team Udbud og Indkøb udarbejder en gang årligt en samlet opgørelse for indkøbsbesparelserne, som forelægges økonomiudvalget i maj.

Udbuds- og indkøbspolitikken omfatter alle kommunale indkøb, Bilag i Kasse og Regnskabsregulativet beskriver de praktiske procedurer i relation til udbuds- og indkøbspolitikken. Næstved Kommunes centre og virksomheder opfattes som udgangspunkt i indkøbsmæssig sammenhæng som én samlet juridisk enhed. Dette omfatter også selvejende institutioner i det omfang, det er muligt i henhold til gældende driftsoverenskomster, og hvor driften primært er finansieret via tilskud fra Næstved Kommune.

Den gældende Udbuds- og indkøbspolitik skal følges af alle centre, virksomheder mv. i forbindelse med indkøb.

Forsyningsvirksomhederne er ikke omfattet af Udbuds- og indkøbspolitikken, idet disse udgør selvstændige juridiske enheder, og er omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Næstved Kommune har særlig fokus på følgende områder:

- Evnen til at anvende og efterleve de indgåede indkøbsaftaler (compliance)
- Evnen til at digitalisere indkøbsprocesserne herunder anvendelse af kommunens e-handelssystem.

Team Udbud og Indkøb har som opgave at markedsundersøge og konkurrenceudsætte Næstved Kommunes indkøb i overensstemmelse med den gældende udbudslovgivning og sikre en effektiv indkøbsproces med henblik på, at der skabes råderum til udvikling af de kommunale driftsopgaver.

I forbindelse med udbud og tilbudsindhentninger af vare- og tjenesteydelser bistår Team Udbud og Indkøb centre og virksomheder i kommunen med konkurrenceudsættelsen ved at sikre udbudsform og rolle- og ansvarsfordeling i forbindelse med udfærdigelse af udbudsmaterialet.

Næstved Kommunes virksomheder kan have enkelte behov for at foretage enkeltindkøb af varer og/eller tjenesteydelser, der ikke er indgået leverandøraftale på. I sådanne tilfælde skal Team Udbud og Indkøb kontaktes for rådgivning og vejledning og eventuel udarbejdelse af samhandelsaftale.

Styrkede indkøbskompetencer på tværs af organisationen vil bidrage til efterlevelse af Udbuds- og indkøbspolitikken. Team Udbud og Indkøb vil derfor øge samarbejdet med indkøbsfunktioner i alle centrene for at sikre kompetenceudvikling og indkøbsfaglig sparring.

Team Udbud og Indkøb rådgiver desuden alle enheder om kommercielle og juridiske forhold vedrørende indkøb omfattet af Udbuds- og indkøbspolitikken.

Udbud og annonceringer af bygge- og anlægsopgaver varetages af Center for Trafik og Ejendomme, Team Ejendomme, der har kompetencerne indenfor dette område. Udbud og indkøb/salg af jord og ejendomme foretages af Grundsalg i Center for Politik og Udvikling.

5.1 E-handel

Der indføres obligatorisk e-handel i hele den offentlige sektor pr. 01.01.2023. Obligatorisk e-handel indebærer bl.a., at indkøb af en række varer som kontorartikler, rengøringsartikler og møbler, skal ske ved afgivelse af en digital ordre i et e-handels-system og ikke via en telefonisk opringning eller mailhenvendelse.

Det betyder, at leverandører på sigt skal kunne levere e-handelskataloger for at kunne indgå en aftale med Næstved Kommune.

5.2 Udbudsplanen

Udbudsplanen godkendes af Økonomiudvalget i årets første kvartal og indeholder det samlede overblik over Næstved Kommunes kommende udbud af varer og tjenesteydelser. Udbudsplanen findes på naestved.dk og opdateres kvartalsvis af Team Udbud og Indkøb.

Konkurrenceudsættelser sker som udgangspunkt, når eksisterende kontrakt udløber, hvis der fortsat er behov for ydelsen. Derudover vurderes mulige nye områder, der kan konkurrenceudsættes, løbende.

Et udbud ledes som udgangspunkt af Team Udbud og Indkøb med inddragelse af fagfolk, der repræsenterer de relevante områder ud fra faglige og erfaringsmæssige kvalifikationer. De enkelte centre og virksomheder er forpligtede til at udpege det nødvendige antal repræsentanter til arbejdsgrupperne, og det er repræsentanterne for brugergrupperne, der har ansvaret for udarbejdelsen af kravspecifikationen.

5.3 Kontrakter

Samtlige af Næstved Kommunes indgåede kontrakter omfattet af Udbuds- og indkøbspolitikken registreres af Team Udbud og Indkøb, hvorved en samlet viden om aftaledækning, indkøbsvolumen og leverandører forankres ét sted. Det er kontraherende enheds ansvar, at Team Udbud og Indkøb kommer i besiddelse af kontrakten, når den indgås. Dette gælder både eksisterende kontrakter og fremtidige kontrakter.

Tildeling af kontrakterne i forbindelse med et udbud sker altid med baggrund i delkriterier så som pris, kvalitet, leveringsbetingelser, brugervenlighed, - alt afhænger af kontraktgenstanden, og aftales mellem Team Udbud og Indkøb og den arbejdsgruppe, der deltager i kravspecifikationsgruppen.

Ved tværgående kontrakter er det Team Udbud og Indkøb, der er kontraktansvarlige og forestår således kontraktstyringen af disse; ved center-ejede kontrakter er det det pågældende center, der ejer kontrakten og således er det centret, der foretager styring og opfølgning på kontrakten og leverandøren.

Anbefalet af Økonomiudvalget den 13.09.2021

Godkendt af Byrådet den 21.09.2021